Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2014

C U N T A S A Í O C H T – A R D L E I B H É A L

(400 marc)

DÉ LUAIN 16 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2.00 – 5.00

Tá an páipéar seo leagtha amach ina 3 Roinn:

Roinn 1: **Cuntasaíocht Airgeadais** (120 marc).
Tá ceithre cheist sa roinn seo (Uimhir 1 - 4). Tá 120 marc ag gabháil leis an gcéad cheist agus 60 marc an ceann ag gabháil leis na trí cheist eile. Ba chóir d'iarrthóirí **CEIST 1 amháin** a fhreagairt NÓ tabhairt faoi **DHÁ** cheann ar bith de na trí cheist eile as an roinn seo.

Roinn 2: **Cuntasaíocht Airgeadais** (200 marc).
Tá trí cheist sa roinn seo (Uimhir 5 - 7). Tá 100 marc ag gabháil le gach ceist díobh. Ba chóir d'iarrthóirí **DHÁ** cheann ar bith de na ceisteanna a fhreagairt.

Roinn 3: **Cuntasaíocht Bhainistíochta** (80 marc).
Tá dhá cheist sa roinn seo (Uimhir 8 agus 9). Tá 80 marc ag gabháil le gach ceist díobh. Ba chóir d'iarrthóirí ceann **AMHÁIN** de na ceisteanna seo a fhreagairt.

Áireamháin
Is ceadmhach áireamháin a úsáid agus na ceisteanna ar an bpáipéar seo á bhfreagairt. Tá sé fíorthábhachtach go dtaispeánfar an t-oibriú amach s(n)a f(h)reagarleabha(i)r sa chaoi gur féidir creidiúint iomlán a thabhairt ar obair atá ceart.

ROINN 1 (120 marc)
Freagair **Ceist 1** NÓ **DHÁ** cheist ar bith eile

1. Trádálaí Aonair – Cuntais Deiridh

Baineadh an Comhardú Trialach a leanas as leabhair Mhaidhc Mhic Mhathúna ar 31/12/2013:

	€	€
Foirgnimh (Costas €640,000)	545,000	
Veaineanna Seachadta (Costas €90,000)	78,000	
Infheistíochtaí 3% (01/04/2013)	100,000	
Morgáiste Seasta 6% (méadú de €60,000 a fuarthas ar 01/04/2013 san áireamh)		200,000
Paitinní	40,400	
Féichiúnaithe agus Creidiúnaithe	50,000	110,000
Ceannacháin agus Díolacháin	530,400	695,000
Stoc 01/01/2013	64,200	
Fógraíocht	2,500	
Tuarastail agus speansais ghinearálta (fionraí san áireamh)	90,000	
Soláthar in aghaidh drochfhiach		1,400
Lascaine (ghlan)	1,800	
Cíos	10,000	
Ús Morgáiste a íocadh don chéad trí mhí	1,500	
Árachas	5,750	
CBL		4,200
Banc		16,400
ÍMAT, ÁSPC & MSU		3,800
Tarraingtí	41,250	
Caipiteal		530,000
	1,560,800	1,560,800

Tá an t-eolas agus na treoracha seo a leanas le cur san áireamh:

(i) B'fhiú €80,000 an stoc ar a chostas ar 31/12/2013. Ní dhearnadh taifead ar 'bith d'earraí faoi bhealach' ar 31/12/2013. Bhí sonrasc do na hearraí seo faighte, a thaispeáin an praghas miondíola molta de €4,800, is é sin an costas móide 20%.

(ii) Déan soláthar in aghaidh dímheasa ar veaineanna ar an ráta bliantúil de 10% den chostas ón dáta ceannaigh go dáta an díola.
NÓTA: Ar 31/3/2013 trádáladh isteach veain seachadta a raibh costas €40,000 uirthi ar 30/9/2010 in aghaidh veain nua a chosain €46,000. Tugadh lamháltas de €16,000 ar an tseanveain. Iontráladh an seic ar ghlanmhéid an bhirt seo sa chuntas bainc ach caitheadh go mícheart leis mar cheannachán stoc trádála. Ní dhearnadh iontráil ar bith eile sna leabhair maidir leis an mbeart seo.

(iii) Tarlaíonn figiúr na fionraí toisc gur breacadh figiúr mícheart don ús morgáiste (cé go ndearnadh an iontráil cheart sa chuntas bainc) agus toisc gur íocadh €2,000 le haghaidh ÍMAT, ÁSPC agus MSU nár iontráladh ach sa chuntas bainc amháin.

(iv) Cuireadh earraí a raibh praghas díola miondíola de €15,000 orthu ar ais chuig soláthraí. Ba é an praghas díola ná an costas móide 20%. D'eisigh an soláthraí nóta creidmheasa a thaispeáin táille athstocála de 10% den chostas ceannaigh. Ní dhearnadh aon iontráil maidir leis an táille athstocála seo.

(v) Tá soláthar le déanamh d'ús morgáiste atá dlite. Le cuid phríobháideach chónaithe den fhoirgneamh a bhaineann 25% den ús Morgáiste.

(vi) Tá paitinní, a bhfuil ioncam infheistíochta 3 mhí cuimsithe iontu, le díscríobh thar thréimhse cúig bliana, ag tosú in 2013.

(vii) Déan soláthar do dhímheas ar fhoirgnimh de réir ráta 2% den chostas in aghaidh na bliana. Socraíodh na foirgnimh a athluacháil ar €720,000 ar 31/12/2013.

(viii) Fágadh ar lár ó na leabhair earraí de luach miondíola €3,000, is é sin costas móide 25%, a thóg an t-úinéir lena n-úsáid go príobháideach i rith na bliana.

(ix) Fuarthas seic ar €800 ar 31/12/2013 maidir le fiach €800 a bhí díscríofa cheana féin mar dhrochfhiach. Ní dhearnadh iontráil ar bith sna leabhair chun an beart sin a thaifeadadh.

Iarrtar ort iad seo a leanas a ullmhú:

(a) Cuntas Trádála, Brabúis agus Caillteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2013. (75)
(b) Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2013. (45)

(120 marc)

2. Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid

Is iad seo a leanas na Cláir Chomhardaithe do Ó Dúill cpt, mar a bhí ar 31/12/2013 agus 31/12/2012 chomh maith le Cuntas Brabúis agus Caillteanais giorraithe don bhliain dar chríoch 31/12/2013.

Cuntas Brabúis agus Caillteanais giorraithe don bhliain dar chríoch 31/12/2013	**€**
Brabús Oibriúcháin	185,000
Ús don bhliain	(16,000)
Brabús roimh cháin	169,000
Cáin don bhliain	(45,000)
Brabús tar éis cánach	124,000
Díbhinní íoctha	(60,000)
Brabúis choinnithe don bhliain	64,000
Brabúis choinnithe ar 01/12/2013	150,000
Brabúis choinnithe ar 31/12/2013	214,000

Clár Comhardaithe mar a bhí ar	**31/12/2013**		**31/12/2012**	
Sócmhainní Seasta				
Talamh agus Foirgnimh ar a gcostas	900,000		825,000	
Lúide dímheas carntha	(70,000)	830,000	(50,000)	775,000
Innealra ar a chostas	420,000		495,000	
Lúide dímheas carntha	(270,000)	150,000	(250,000)	245,000
		980,000		1,020,000
Sócmhainní Airgeadais				
Infheistíochtaí Luaite ar a gcostas		50,000		30,000
Sócmhainní Reatha				
Stoc	215,000		192,000	
Féichiúnaithe	178,000		170,000	
Urrúis Rialtais	20,000		-----	
Banc	-----		5,000	
Airgead	4,000		3,000	
	417,000		370,000	
Lúide Creidiúnaithe: **suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain amháin**				
Creidiúnaithe trádála	290,000		285,000	
Ús dlite	3,000		-----	
Cáin	80,000		75,000	
Banc	6,000		----	
	(379,000)		(360,000)	
Glansócmhainní Reatha		38,000		10,000
		1,068,000		1,060,000
Maoinithe ag				
Creidiúnaithe: **suimeanna dlite tar éis níos mó ná 1 bhliain amháin**				
Bintiúir 10%		160,000		240,000
Caipiteal agus Cúlchistí				
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann	690,000		670,000	
Scairbhiseach	4,000		----	
Cuntas Brabúis agus Caillteanais	214,000	908,000	150,000	820,000
		1,068,000		1,060,000

Tá an t-eolas seo a leanas ar fáil freisin:

1. Níor diúscraíodh foirgneamh ar bith le linn na bliana ach fuarthas seilbh ar fhoirgnimh nua.
2. Níor ceannaíodh innealra ar bith le linn na bliana. Rinneadh innealra a dhiúscairt ar €30,000.
3. Ba é an dímheas a gearradh don bhliain ar innealra chun an brabús oibriúcháin a bhaint amach ná €40,000.

Ag teastáil:

(a) Ullmhaigh Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid d'Ó Dúill cpt don bhliain dar chríoch 31/12/2013 agus Ráiteas/Ráitis Imréitigh san áireamh. (51)

(b) (i) Mínigh na cúiseanna ar ghin Ó Dúill cpt, a bhfuil brabús oibriúcháin de €185,000 aige, glan-insreabhadh airgid níos mó as gníomhaíochtaí oibriúcháin.

(ii) Luaigh **trí** oibleagáid chuntasaíochta ar chuideachta mhór phoiblí de réir Acht na gCuideachtaí. (9)

60 marc

3. Cuntais Fhoilsithe

Tá scairchaipiteal údaraithe de €900,000 ag Danner cpt atá roinnte ina 700,000 gnáthscair ar €1 an ceann agus 200,000 scair thosaíochta 4% ar €1 an ceann. Baineadh an comhardú trialach seo a leanas as na leabhair ar 31/12/2013:

	€	€
Foirgnimh ar a gcostas	750,000	
Foirgnimh – Dímheas Carnach ar 01/01/2013		81,000
Feithiclí ar a gcostas	240,000	
Feithiclí – Dímheas Carnach ar 01/01/2013		25,000
Infheistíochtaí Luaite ar a gcostas (luach margaidh €110,000)	250,000	
Infheistíochtaí Neamhluaite ar a gcostas (luach an stiúrthóra €60,000)	70,000	
Féichiúnaithe agus Creidiúnaithe	290,000	198,000
Stoc 01/01/2013	82,000	
Paitinn 01/01/2013	84,000	
Speansais riaracháin	230,000	
Costais dáileacháin	260,000	
Ceannacháin agus Díolacháin	1,000,500	1,770,000
Ioncam ó chíosanna		30,000
Brabús ar dhíol talún		20,000
Díbhinní íoctha	22,000	
Banc	81,000	
CBL		65,000
Bintiúir 5% 2018/2019		350,000
Cuntas Brabúis & Caillteanais ar 01/01/2013		41,000
Ioncam infheistíochta faighte – luaite		2,000
neamhluaite		1,500
Caipiteal Eisithe		
Gnáthscaireanna		550,000
Scaireanna Tosaíochta 4%		200,000
Soláthar in aghaidh drochfhiach		20,000
Ús bintiúir íoctha	5,000	
Lascaine		11,000
	3,364,500	3,364,500

Baineann an t-eolas seo a leanas le hábhar:

(i) Ba é luach an Stoic ar 31/12/2013 ná €90,000.

(ii) Le linn na bliana, díoladh ar €130,000 talamh a bhí gar d'áitreabh na cuideachta agus a chosain €110,000. Ag deireadh na bliana, d'athluacháil an chuideachta a cuid foirgneamh ar €900,000. Teastaíonn ón gcuideachta an luach seo a chuimsiú i gcuntais na bliana seo.

(iii) Déan soláthar d'ús bintiúir dlite, táillí iniúchóirí €15,000, táillí stiúrthóirí €50,000 agus cáin chorparáide €90,000.

(iv) San áireamh sna speansais riaracháin tá fáltas €3,000 ar ríchíosanna paitinne.

(v) Tá soláthar le déanamh do dhímheas ar fhoirgnimh de réir ráta 2% méid chothrom agus tá sé le cionroinnt, 25% ar chostais dáileacháin agus 75% ar speansais riaracháin. Níor tharla aon cheannachán ná aon díolachán foirgneamh le linn na bliana. Tá dímheas le déanamh ar fheithiclí de réir ráta 20% ar a gcostas.

(vi) Ceannaíodh an phaitinn ar 01/01/2010 ar €120,000. Tá sí á hamúchadh thar 10 mbliana i dtráthchodanna cothroma. Tá an t-amúchadh seo le bheith san áireamh sa chostas díolachán.

Ag teastáil:

(a) Ullmhaigh an cuntas Brabúis agus Caillteanais Foilsithe don bhliain 31/12/2013, de réir Achtanna na gCuideachtaí agus na gcaighdeán cuntasaíochta cuí, agus na nótaí seo a leanas a thaispeáint:

1. Nóta polasaí cuntasaíochta do shócmhainní seasta inláimhsithe agus stoc
2. Brabús Oibriúcháin
3. Sócmhainní seasta airgeadais
4. Sócmhainní seasta inláimhsithe. (51)

(b) (i) Luaigh **trí** mhír eolais a chaithfidh a bheith san áireamh i dTuarascáil an Stiúrthóra.

(ii) Mínigh an téarma 'Mír Eisceachtúil' agus tabhair sampla mar thaca le do fhreagra. (9)

(60 marc)

4. **Cuntas Rialúcháin Creidiúnaithe**

Thaispeáin Cuntas Rialúcháin Mhórleabhar na gCreidiúnaithe ag B. Ó hÓgáin na hiarmhéideanna seo a leanas: €63,552 sr agus €490 dr ar 31/12/2013. Níor réitigh na figiúirí sin le Sceideal (Liosta) Iarmhéideanna na gCreidiúnaithe a baineadh as mórleabhar na gcreidiúnaithe ar an dáta céanna. Léirigh scrúdú ar na leabhair an t-eolas seo a leanas:

(i) Bhí luach €890 de cheannacháin ar airgead síos a rinne Ó hÓgáin curtha chun dochair do chuntas soláthraí.

(ii) Lascaine €120 nár cheadaigh soláthraí, cuireadh isteach sna leabhair í mar lascaine €210 a fuarthas.

(iii) Ghearr creidiúnaí ús de €110 ar Ó hÓgáin ar chuntas a bhí dlite thar téarma. Ba é an t-aon iontráil é a breacadh sna leabhair don ús seo ná €11 a breacadh chun dochair i gcuntas an chreidiúnaí. Tar éis go ndearnadh gearán, laghdaíodh an t-ús go €50 ach níor léiríodh an laghdú seo sna cuntais.

(iv) Fuair Ó hÓgáin sonrasc ó sholáthraí do €860. Iontráladh é seo sa leabhar lae cuí mar €680. Ach nuair a bhí sé á bhreacadh sa mhórleabhar ón leabhar seo ní dhearnadh iontráil ar bith sa chuntas pearsanta.

(v) Chuir Ó hÓgáin luach €400 d'earraí ar ais chuig soláthraí agus bhreac é seo i gceart sna leabhair. Ach tháinig nóta creidmheasa ar ais a thaispeáin asbhaint de 5% mar tháille athstocála. Cuireadh méid iomlán an nóta sochair seo chun sochair i gcuntas an chreidiúnaí. Ní dhearnadh aon iontráil *eile* sna leabhair maidir leis an nóta creidmheasa.

(vi) Fuarthas nóta creidmheasa ó sholáthraí do €313. Ba é an t-aon iontráil a breacadh sna leabhair ná €31 agus cuireadh chun sochair do chuntas an tsoláthraí é.

Ag teastáil:

(a) Ullmhaigh Cuntas Rialúcháin Mhórleabhar na gCreidiúnaithe Coigeartaithe. (24)

(b) Ullmhaigh Sceideal na gCreidiúnaithe Coigeartaithe a léiríonn an t-iarmhéid tosaigh. (28)

(c) Mínigh (i) Mir Contra.
(ii) Conas a d'fhéadfadh an 'Iarmhéid Tosaig de €490' thuas tarlú. (8)

(60 marc)

ROINN 2 (200 marc)
Freagair **DHÁ** cheist ar bith

5. Léirmhíniú Cuntas

Baineadh na figiúirí seo a leanas as cuntais deiridh Sionainn cpt, cuideachta i dtionscal na foirgníochta, don bhliain dar chríoch 31/12/2013. Tá caipiteal údaraithe de €700,000 ag an gcuideachta atá comhdhéanta de 500,000 gnáthscair ar €1 an ceann agus 200,000 scair thosaíochta 5% ar €1 an ceann. Tá 350,000 gnáthscair agus 100,000 de na scaireanna tosaíochta eisithe ag an ngnólacht cheana féin.

Cuntas Trádála, Brabúis agus Caillteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2013

	€
Díolacháin	950,000
Costais earraí díolta	(755,000)
Speansais oibriúcháin don bhliain	(130,000)
Ús don bhliain	(18,000)
Glanbhrabús don bhliain	47,000
Díbhinní íoctha	(40,000)
Iarmhéid Brabúis agus Caillteanais 01/01/2013	35,000
Iarmhéid Brabúis agus Caillteanais 31/12/2013	42,000

Cóimheasa agus eolas don bhliain dar chríoch 31/12/2012

Tuilleamh in aghaidh na gnáthscaire	15c
Díbhinn in aghaidh na gnáthscaire	12c
Cumhdach uis	4 huaire
Mear-chóimheas	0.90:1
Luach margaidh gnáthscaire amháin	€1.35
Toradh ar chaipiteal in usáid	10.1%
Giaráil	48%
Cumhdach díbhinne	1.25 uair
Toradh díbhinne	8.9%

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2013

	€	€	€
Sócmhainní Seasta			
Sócmhainní Doláimhsithe			100,000
Sócmhainní Inláimhsithe			480,000
Infheistíochtaí (luach margaidh €200,000)			210,000
			790,000
Sócmhainní Reatha (Stoc ar deireadh €62,000 & Féichiúnaithe €43,000 san áireamh)		112,000	
Lúide Creidiúnaithe: **suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain amháin**			
Creidiúnaithe Trádála	65,000		
Rótharraingt Bhainc	45,000	(110,000)	2,000
			792,000
Maoinithe ag			
Bintiúir 6% (2018/2019)			300,000
Caipiteal agus Cúlchistí			
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann		350,000	
Scaireanna Tosaíochta 5% @ €1 an ceann		100,000	
Iarmhéid Brabúis agus Caillteanais		42,000	492,000
			792,000

Luach margaidh de ghnáthscair amháin **€1.30**

Iarrtar ort iad seo a leanas a ríomh do 2013: (déan an t-áireamh go dtí **dhá** ionad dheachúlacha de réir mar is cuí).

(a) (i) Díolacháin ar airgead síos más 2 mhí an tréimhse chreidmheasa a thugtar d'fhéichiúnaithe.
(ii) Toradh ar an gcaipiteal in úsáid.
(iii) Tuilleamh in aghaidh na gnáthscaire in 2013.
(iv) An toradh díbhinne
(v) Cá fhad a thógfadh sé ar ghnáthscair amháin a luach margaidh in 2013 a aisghabháil, bunaithe ar an ráta íocaíochta amach atá ann faoi láthair? (50)

(b) Cuir comhairle ar an mbainisteoir bainc más ceart iasacht de €350,000, ar a mbeadh ráta úis 9% á ghearradh, a thabhairt do Sionainn cpt le haghaidh fairsingithe sa todhchaí. Bain úsáid as cóimheasa ábhartha agus sonraí eolais eile mar thaca le do fhreagra. (40)

(c) Mínigh an difríocht idir na téarmaí 'Leachtacht' agus' Sócmhainneacht' nuair a bhaintear úsáid astu in Anailís Chóimheasa. Déan tagairt do cóimheasa ábhartha i do míniú (10)

(100 marc)

6. Gnólacht Seirbhíse

Cuireadh iad seo a leanas san áireamh i sócmhainní agus i ndliteanais Ghiomnáisiam agus Ionad Sláinte Sáimhe Teo, ar 01/01/2013:
Foirgnimh agus Talamh €620,000; Trealamh €70,000; Feithiclí ar a gcostas €90,000; Stoc sa siopa €3,400; Stoc d'ola théimh €1,900; Creidiúnaithe do sholáthairtí don Ghiomnáisiam agus Ionad Sláinte €1,600; Infheistíochtaí 5% €40,000; Glantachán ar conradh réamhíoctha €400; Éarlaisí cliant réamhíoctha €6,000, Caipiteal Údaraithe €600,000, Caipiteal Eisithe €450,000.

Tá dímheas carntha 3 bliana ag na sócmhainní seasta go léir ar 01/01/2013.

Is Cuntas Fáltas agus Íocaíochtaí é seo a leanas don bhliain dar chríoch 31/12/2013:

Cuntas Fáltas agus Íocaíochtaí Ghiomnáisiam agus Ionad Sláinte Sáimhe Teo don bhliain dar chríoch 31/12/2013

	€		€
Iarmhéid sa bhanc 01/01/2013	6,000	Níochán éadaigh	2,500
Táillí Cliant	330,500	Teileafón	1,600
Ioncam ó infheistíochtaí	1,200	Pá & tuarastail	85,400
Fáltais siopa	45,000	Aisíocaíocht iasacht €50,000 ar 01/04/2013 mar aon le hús 15 mhí	56,000
Iarmhéid 31/12/2013	135,000	Trealamh	15,000
		Síneadh nua	230,000
		Feithicil nua	50,000
		Glantachán ar conradh	3,600
		Solas agus teas	3,400
		Árachas	6,800
		Ceannacháin – siopa	28,000
		Ceannacháin – soláthairtí	35,400
	517,700		517,700

Tá an t-eolas agus na treoracha seo a leanas le cur san áireamh:
(i) Stoc deiridh ar 31/12/2013: Siopa €1,400, Ola théimh €600.
(ii) Déantar an glantachán, ar chonradh, atá iníoctha roimh ré go míosúil agus cuimsíonn sé íocaíocht de €500 d'Eanáir 2014.
(iii) Cuimsíonn táillí cliant táillí de €6,500 do 2014. Táillí cliant a bhí dlite ar 31/12/2013 ná €800.
(iv) Cuimsíonn pá agus tuarastail suim €22,000 in aghaidh na bliana a íoctar leis an rúnaí, a reáchtálann an siopa freisin. Meastar gur leis an siopa a bhaineann 40% den tuarastal sin, chomh maith le €400 don solas agus teas, €800 don árachas agus €500 don teileafón.
(v) Bhí €2,500 dlite do chreidiúnaithe as soláthairtí don Ghiomnáisiam agus Ionad Sláinte ar 31/12/2013.
(vi) Bhí €360 dlite don leictreachas ar 31/12/2013.
(vii) Tá soláthar le déanamh mar seo a leanas don dímheas:
Foirgnimh 2% den chostas don bhliain iomlán.
Trealamh 10% den chostas don bhliain iomlán.
Feithiclí 20% den chostas in aghaidh na bliana ón dáta ceannaigh go dtí an dáta díola.
Ar 01/07/2013, trádáladh isteach feithicil a chosain €40,000 ar 01/01/2010 in aghaidh feithicle nua a chosain €59,000. Tugadh lamháltas trádála isteach de €9,000 ar an tseanfheithicil.
(viii) Ar 31/12/2013 shocraigh Giomnáisiam agus Ionad Sáimhe Teo na foirgnimh a athluacháil ar €900,000.

Ag teastáil:
(a) Ríomh cúlchistí na cuideachta (iarmhéid brabúis agus caillteanais) ar 01/01/2013. (18)
(b) Ríomh an brabús/caillteanas ón siopa don bhliain dar chríoch 31/12/2013. (10)
(c) Ullmhaigh Cuntas Brabúis agus Caillteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2013. (36)
(d) Ullmhaigh Clár Comhardaithe ar 31/12/2013. (30)
(e) Tá úinéirí Ghiomnáisiam agus Ionad Sláinte Sáimhe Teo tar éis ardú de 15% i dtáillí cliant a mholadh, rud a chabhródh chun rótharraingt an bhainc a ghlanadh. Cé na hargóintí a dhéanfá i gcoinne an mholta seo? (6)

(100 marc)

7. Ceartú Earráidí agus Cuntas Fionraí

Níor réitigh Comhardú Trialach E. Ó Caingne, grósaeir, ar 31/12/2013. Iontráladh an difríocht i gCuntas Fionraí agus ullmhaíodh an Clár Comhardaithe seo a leanas.

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2013

Sócmhainní Seasta	**€**	**€**	**€**
Áitreabh		650,000	
Trealamh		35,000	
Feithiclí Mótair		72,000	757,000
Sócmhainní Reatha			
Stoc (fionraí san áireamh)		185,400	
Féichiúnaithe		36,300	
Airgead		1,500	
		223,200	
Lúide Creidiúnaithe: **suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain amháin**			
Creidiúnaithe	58,500		
Banc	32,000	(90,500)	132,700
			889,700
Maoinithe ag:			
Caipiteal		810,000	
Móide: Glanbhrabús		87,200	
		897,200	
Lúide Tarraingtí		(7,500)	889,700
			889,700

Tar éis na leabhair a sheiceáil, aimsíodh na hearráidí seo a leanas:

(i) Chuir féichiúnaí, a raibh €830 ag Ó Caingne air, seic isteach do €780 mar lánghlanadh agus breacadh é sin i gceart sna leabhair. Ach ní dhearnadh aon iontráil sna leabhair faoi obadh an tseic seo ina dhiaidh sin, ná faoi dhúnadh chuntas an fhéichiúnaí i ndiaidh fháltas an chéad íocaíocht agus an íocaíocht deiridh de 10c san €1.

(ii) Chuir Ó Caingne earraí ar ais, a ceannaíodh roimhe sin ar cairde ó sholáthraí ar €15,800. Rinne Ó Caingne an beart sin a iontráil mar €18,500 ar an taobh ceart sna cuntais chearta sa mhórleabhar. Tháinig nóta creidmheasa isteach ina dhiaidh sin ón soláthraí a léirigh táille athstocála de €800 i leith chostas an aischuir. Ba é an t-aon iontráil a rinneadh i leith an nóta creidmheasa seo ná €15,000 chun sochair i gcuntas an chreidiúnaí.

(iii) Níor breacadh isteach sna leabhair seic do €4,260 a d'íoc Ó Caingne as cuntas bainc príobháideach ar fhruiliú trealaimh don gnólacht ar feadh 15 mhí go dtí 31/03/2014.

(iv) Bhuaigh Ó Caingne duais phríobháideach laethanta saoire do bheirt ar luach €6,000 ina iomláine. Tugadh ticéad amháin do dhíoltóir mar pháirtíocaíocht ar choimisiún díolacháin i gcóir na bliana, agus tugadh an ceann eile do ghnólacht fógraíochta mar íocaíocht iomlán ar fhiach de €3,250. Ní dhearnadh aon iontráil sna leabhair.

(v) Bronnadh carr príobháideach Uí Chaingne dar luach €8,800 ar an ngnólacht. Thóg sé reoiteoir úsáid as an ngnó ag luach comhaontaithe de €800. Ba é an t-aon iontráil a rinneadh sna leabhair dochair de €800 i gcuntas an trealaimh. Bhí an reoiteoir ar luach leabhair de €1,300.

Ag teastáil:

(a)	Déan na ceartúcháin riachtanacha a iontráil sa leabhar cúnta.	(54)
(b)	Taispeáin an Cuntas Fionraí.	(6)
(c)	Ullmhaigh ráiteas a thaispeánann an glanbhrabús ceart.	(14)
(d)	Ullmhaigh Clár Comhardaithe ceartaithe.	(20)
(e)	Luaigh **trí** chineál earráidí a mbíonn tionchar acu ar chomhardú Comhardú Trialach.	(6)

(100 marc)

ROINN 3 (80 marc)
Freagair ceist **AMHÁIN**

8. Costáil Imeallach agus Costáil Ionsúcháin

(a) Táirgeann Ó Murchú Teo aon táirge amháin. Mar seo a leanas a bhí cuntas brabúis agus caillteanais na cuideachta don bhliain dar chríoch 31/12/2013, tréimhse inar táirgeadh agus inar díoladh 16,000 aonad:

	€	€
Díolacháin (16,000 aonad)		480,000
Ábhair	120,000	
Saothar díreach	110,000	
Forchostais monarchan	60,000	
Speansais riaracháin	105,000	395,000
Glanbhrabús		85,000

Is costais athraitheacha iad na hábhair, saothar díreach agus ⅓ de na forchostais monarchan. Is costais sheasta iad €65,000 de na speansais riaracháin.

Iarrtar ort iad seo a leanas a ríomh:

(i) Pointe meá ar mheá agus lamháil sábháilteachta na cuideachta.

(ii) Déan sceitse garbh de ghraf ina léirítear an pointe meá ar mheá **atá agat**.

(iii) An brabús a d'fhéadfadh an chuideachta a dhéanamh in 2014 dá laghdódh sí a praghas díola de 5%, dá méadódh sí a caiteachas fógraíochta de €5,000 agus dá n-ardódh sí líon na ndíolachán go dtí 19,000 aonad mar thoradh air sin, gan aon athrú ar aon leibhéal ná céatadán eile costais.

(iv) Líon na n-aonad nach mór a dhíol ar €26 in aghaidh an aonaid chun brabús de 20% den ioncam díolacháin ó na haonaid chéanna seo a chur ar fáil.

(v) An brabús a d'fhéadfadh an chuideachta a dhéanamh in 2014 dá dtabharfaí coimisiún de 5% de na díolacháin don fhoireann díolacháin agus dá gcaithfí €1 sa bhreis in aghaidh an aonaid ar phacáistiú nua, dhá rud a d'fhágfadh go n-ardódh na díolacháin go dtí 17,000 aonad ar €34 in aghaidh an aonaid.

(b) Tháirg De Barra Teo 10,000 aonad de tháirge A le linn na bliana dar chríoch 31/12/2013. Díoladh 9,000 de na haonaid seo ar €4 in aghaidh an aonaid. Ba iad seo a leanas na costais táirgeachta:

Ábhair Dhíreacha	€0.60 an t-aonad
Saothar Díreach	€0.50 an t-aonad
Forchostas Athraitheach	€0.40 an t-aonad
Forchostas Seasta le haghaidh na bliana	€4,000

Ag teastáil:

(i) Ullmhaigh Ráitis Bhrabúis agus Chaillteanais de réir phrionsabail na Costála Imeallaí agus na Costála Ionsúcháin do De Barra Teo.

(ii) Tabhair breac-chuntas ar na difríochtaí idir costáil Imeallach agus costáil Ionsúcháin. Luaigh cé acu modh is ceart a úsáid chun críche cuntasaíochta airgeadais agus cén fáth.

(80 marc)

9. **Buiséadú**

Tá réamhaisnéis bhliantúil díolachán go Nollaig 2015 críochnaithe le déanaí ag Ó Crualaoich Teo.
Tá súil acu dhá tháirge a dhíol – Micro ar €240 agus Excel ar €300.

Tá laghdú de 20% le cur i bhfeidhm ar na stoic go léir ó na leibhéil tosaigh faoi dheireadh 2015 agus tá siad á luacháil de réir an mhodha TITA (FIFO).

	Micro	**Excel**
Tá súil le díolacháin	11,000 aonad	6,500 aonad

Tá súil leis na stoic seo d'earraí críochnaithe ar 01/01/2015:

Micro	800 aonad ar €130 an ceann
Excel	550 aonad ar €150 an ceann

Úsáidtear na hamhábhair agus an saothar oilte céanna leis an dá tháirge a dhéanamh, ach i gcainníochtaí difriúla in aghaidh an aonaid, mar seo a leanas:

	Micro	**Excel**
Ábhar X	6kg	4 kg
Ábhar Y	5 kg	7 kg
Saothar oilte	7 n-uaire	8 n-uaire

Tá súil leis na stoic amhábhair seo ar 01/01/2015:

Ábhar X	7000 kg @ €1.80 an kg
Ábhar Y	5000 kg @ €3.60 an kg

Is iad na praghsanna amhábhair a bhfuil súil leo le linn 2015 ná:

Ábhar X	€2 an kg
Ábhar Y	€4 an kg

Tá súil le ráta saothair oilte de €12 in aghaidh na huaire.

Tá súil leis na forchostais táirgeachta seo:

Athraitheach	€5	in aghaidh na huaire de shaothar oilte
Seasta	€180,400	sa bhliain

Ag teastáil:

(a) Ullmhaigh Buiséad Táirgeachta (in aonaid).
(b) Ullmhaigh Buiséad Ceannachán Amhábhar (ina aonaid agus ina €).
(c) Ullmhaigh Buiséad Costas Táirgeachta/Déantúsaíochta.
(d) Ullmhaigh Cuntas Trádála Buiséadaithe *(más é costas buiséadaithe aonaid amháin Micro agus Excel ná €160 agus €184 faoi seach).*
(e) (i) Mínigh cad is brí le Buiséad Airgid agus mínigh **dhá** bhuntáiste a bhaineann le Buiséad Airgid.
(ii) Is í an Phríomhthoisc Bhuiséid ná éileamh ar dhíolacháin sa chuid is mó d'eagraíochtaí. Luaigh **dhá** thoisc eile a d'fhéadfaí a mheas mar Phríomhthoisc Bhuiséid freisin.

(80 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán